

Slægtnavne. Udbyttet af de Underpøgelser og Overbejlselser, som de nævnte Videnskabsmænd derefter velvilligt have paataget sig, foreligger i den Betænkning „Danst Navneskit“, af hvilken Eksemplarer allerede vilde være omdelte blandt Rigsdagens Medlemmer.

Denne Betænkning indeholder — foruden korte Redegørelser for den nu foreliggende Navnesaags hidtilværende Gang og for den officielle Navneerhvervelses hele retlige og historiske Stilling i Danmark og i forskellige andre Lande — en Fylde af Oplysninger om folkelig Navnedannelse, der, om Meddelelserne end efter Emnets Bestaffenhed selvfølgelig ikke kunne være udtømmende, sikkert vil erkendes at være i høj Grad egnet til at berige den almindelige Indsigt i disse Spørgsmaal og tillige, gennem det derved aabnede Kendskab til Frødheden, Oprindeligheden og Styrken i den folkelige Navnedannelse, til at befæste Opstet om ad Lovgivningsvejen at tilstede Udgang til Statens Godkendelse af denne Navnedannelses Frugter. Naar de kommitterede ikke have kunnet forene deres Anskuelse om, hvad Indholdet af en Lov om Navneforandring bør gaa ud paa, i en samlet Affattelse, men der i denne Henseende foreligger to afvigende Udkast, vil dette saa meget mindre kunne siges at forringe det Udbytte, der af det stedfundne Samarbejde kunde mødeses, som Udarbejdelsen af et Lovudkast ikke var indbefattet under det fra de samvirkende Videnskabsmænds Haand ventede Arbejde. I begge Udkastene findes der derhos utvivlsomt Momenter af Værdi, der, selv om Regeringen af de nedenfor anførte Grunde har ment ikke egentlig at burde lægge noget af dem til Grund for sit Forslag, med Føje bør udøve Indflydelse paa Affattelsen af den eventuelle Lov, og Sagen tør efter Ministeriets Mening siges i det hele ved de kommitteredes Arbejde at være bragt frem til et saadant Trin, at Medsættelsen af en yderligere Kommission til Udarbejdelsen af et Lovforslag hverken er fornøden eller ønskelig.

Det har ved de forberedende Skridt, der af Regering og Rigsdag hidtil ere gjorte til Fremme af en videregaaende Navneforbedring for Befolkningen, stadig været Hensigten, at et stort Antal Tilfælde — og det kan siges: det største Antal Tilfælde — skulde kunne afgøres i Henhold til visse forud fastsatte almindelige Regler, uden videregaaende Underpøgelser eller Forberedelser i det enkelte Tilfælde, og derfor ogsaa uden at Centraladministrationens Virksomhed paafaldtes. Regeringen mener, at Sagen bør forblive i dette Spor. Der tænkes ikke herved alene

eller blot i første Linie paa at forebygge Overbejlselse for Centraladministrationen, thi det maa erkendes, at ved Bevilgelse af Midler til ekstraordinær Arbejdskraft under den ene eller den anden Skikkelse kan denne Vanskelighed i væsentlig Grad, om end ganske vist ingenlunde fuldtud, overvindes. Men det høves for Øje, at saavist som den almindeligere Udgang til Navneforandring maa være knyttet til visse bestemte Regler og Grænser, saavist kunne disse Regler og Grænser lige saa godt udtales i Loven, som de kunne udformes indenfor Administrationens og dens sagkyndige Raadgiveres Kreds, og at dette bør ske baade for Befolkningens Skyld, som derved forud faar bestemt Bested om, hvad den kan opnaa og hvad ikke, og som hurtigere og lettere faar sine Navnefager i Orden ved Henvendelse til de stedlige Myndigheder, for Statskassens Skyld, for hvilken denne Fremgangsmaade bliver den billigste, og endelig ganske vist ogsaa for Centraladministrationens Skyld, som derved undgaar i større eller mindre Grad at bestæftige sig med et stort Antal Sager, som, naar de almindelige Regler først ere fastslaaede, ingenlunde paatræve dens Medvirkning; omvendt betegner denne Behandlingsmaade fremfor Centralisationen i Afgørelsen ikke noget Merarbejde for de stedlige Myndigheder, da det dog maa være og ogsaa ses at være Forudsætningen, at de i alt Fald skulle erklære sig over de til Centralmyndigheden indgaaende Begæringer, og de da lige saa hurtig kunne afgøre de klare og utvivlsomme Tilfælde selv.

At nu Opstillingen af en saadan Rettefor til en vis Grad kan finde Sted, at der er talrige Navneforandringer, om hvilke det paa Forhaand kan siges: disse kunne tilstedes, dette kan i Virkeligheden ikke fra nogen Side bestrides. Men Nyttens og Betydningen af at gaa denne Vej beror ganske vist paa, hvor meget man mener at burde indrømme et modstaaende Hensyn: Hensynet til alt bestaaende Navnerettigheder eller, for at bruge et med hidtil anerkendte danske Retsgrundsætninger maatte mere adækvat Udtryk: bestaaende Navneinteresser. I samme Grad som man drager dette Hensyn frem i Forgrunden, i samme Grad som man er ængstelig for at træde saadanne Interesser for nær, i samme Grad vil den almindelige Regel om fri Tildeling, der maatte blive opstillet, blive mager og indskrænket, i samme Grad vil man kræve en individuel Prøvelse af fremkommende Begæringer om Navneforandring; og under Indflydelsen af dette Hensyn kan man da komme til at foretrække helt at stryge den almindelige Regel og at